

Vårt datum/Our date
2026-02-25
Vår referens/Our reference
Lars Holmquist
Ert datum/Your date

Er referens/Your reference
KN2025/01412

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se
cc:
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se
filip.vestling@regeringskansliet.se

Remissvar – Rapport "Vätgas i systemet – en gasmarknad i omställning" (Ei R 2025:10)

Sammanfattning

Göteborg Energi svarar på remissen på uppdrag av Göteborgs Stad.

Vi tackar för möjligheten att lämna synpunkter på Energimarknadsinspektionens rapport. Vi är positiva till införandet av en ny gasmarknadslag och förordning som integrerar de olika gaserna naturgas, biogas och vätgas, i en lag. Samtidigt ser vi ett behov av förtydliganden och justeringar i flera delar av förslagen för att säkerställa ett ändamålsenligt och proportionerligt regelverk.

Göteborg Energi har en lång erfarenhet av gas, och ser i synnerhet biogasen som en underskattad komponent i energisystemet, som har förutsättningar att ännu mer än idag bidra till att fasa ut fossila bränslen i transportsektorn, i kraftsystemet och som råvara. Särskilt i tider av global osäkerhet är betydelsen av ett inhemskt, flexibelt bränsle svår att överskatta. Potentialen att öka den inhemska produktionen av biogas är stor. Så stor att Sverige skulle kunna bli självförsörjande på förnybar gas, som dessutom är baserad på restprodukter. Därför tycker vi att det är angeläget att regelverket som diskuteras i rapporten utformas så att en ökad produktion och användning av biogas underlättas.

Som aktörer inom både gashandel och gasnät vill vi bidra konstruktivt till utvecklingen av regelverk som stärker försörjningstrygghet, konkurrenskraft och effektivitet.

Göteborg Energi ställer sig bakom Energigas Sveriges synpunkter på remissen, men vill lämna några ytterligare synpunkter.

Undvik överimplementering av kraven

Rapporten är välskriven och det är tydligt att Ei har lagt ner ett omfattande arbete med förslag på ändringar för att genomföra de europeiska skrivningarna i svensk lagstiftning. Den svenska gasmarknaden, som beskrivs väl i rapporten, skiljer sig avsevärt från gasmarknaden i Europa, liksom från den svenska elmarknaden. Sverige saknar ett heltäckande gasnät och det finns få gaskunder jämfört med på kontinenten, och ytterst få jämfört med den svenska elmarknaden. Som jämförelse kan anges att det västsvenska gasnätet har 32 000 mätpunkter, i Stockholm finns 50 000 kunder varav majoriteten, 98 procent, är hushållskunder med gasspis. Den svenska elmarknaden består av ca 5,2 miljoner mätpunkter för el. Det är med bakgrund i dessa siffror som vi lyfter fram vikten av att inte ställa högre krav än vad direktivet kräver eller övertolkar kraven som ställs på aktörer inom gasmarknaden. Vi vill även betona vikten av ett fortsatt samarbete med att utveckla det stora antalet föreskrifter (30-40 st varav uppskattningsvis 15 st nya). Det är av stor betydelse att gasbranschen fortsatt ges möjlighet att aktivt delta i detta arbete.

Att branschens aktörer ges tillräckligt med tid för att implementering är kritiskt. Utöver arbete med föreskrifter ska branschen bland annat även utforma standardiserade rutiner för anslutning, uppdatera fakturasystem, ta fram nya avtalsvillkor som följer de nya skyldigheterna samt skapa nya samarbetsformer mellan transmissionsnätsoperatörer och distributionsnätsoperatören. Vi önskar att myndigheterna skyndsamt ges uppdrag att påbörja arbetet med att ta fram föreskrifterna och att det sker i fortsatt samarbete med branschen. Detta för att på så sätt få bästa utbyte av erfarenhet och kunskap.

Kap 2. Koncession

Vi instämmer i Ei:s bedömning att inte införa koncessionsplikt för distributionsledningar. Detsamma gäller det föreslagna undantaget från koncessionskrav för bland annat ombyggnation av mät- och reglerstationer. Detta är av avgörande betydelse för omställningen till 100 procent biogas, ett mål som gasbranschen har satt till år 2030.

Undantaget möjliggör att biogas som matas in på ett distributionsnät, men som tillfälligt eller frekvent saknar lokal avsättning, kan vidareföras till transmissionsnätet. Utan denna möjlighet riskerar biogasen att behöva fäcklas bort, vilket innebär ett betydande slöseri med en förnybar och efterfrågad energiresurs.

Sammantaget bidrar detta till en snabbare och mer kostnadseffektiv omställning av gassystemet och är ett nödvändigt incitament för att möjliggöra fortsatt utveckling och ökad produktion av biogas.

Kap 3. Skyldigheter för innehavare av gassystem

Anslutningsavgifter och avgifter för överföring av gas

Vi delar bedömningen att tydliga regler kring anslutningsavgifter och överföring av gas är viktiga, men vill betona att utformningen av kostnaderna och övriga villkor måste ske i nära dialog med gasbranschen.

Det finns en tydlig risk att alltför detaljerad reglering begränsar gasnätbolagens möjligheter att agera affärsmässigt och flexibelt. Dagens gasnätverksamheter är uppbyggda kring etablerade prismodeller, IT-system och administrativa processer. En omkullkastning av dessa skulle medföra mycket höga systemkostnader.

I 12§ anges att avgifter för överföring ska utformas på ett sätt som är förenligt med ett effektivt nyttjande av gasledningarna. Vi efterfrågar ett förtydligande kring hur detta ska säkerställas i praktiken och vilka kriterier som ska tillämpas.

Fakturerings- och debitering vid överföring av gas

Förslaget på sid 463 om att användare ska kunna läsa av sina mätvärden via en webbsida behöver förtydligas.

Om avsikten är att tillhandahålla momentanvärden innebär detta mycket höga utvecklings- och systemkostnader. Det är också oklart vilken faktisk nytta detta skulle ge kunderna. Vi ifrågasätter om det är rimligt att kunderna ska bära kostnaden för funktionalitet som sannolikt inte efterfrågas.

Om däremot historiska mätvärden avses ser vi detta som mer rimligt. Vi efterfrågar därför ett tydligt klargörande att det är detta som avses.

.

Nätavvecklingsplaner för gas utom vätgas

Vi ser ett behov av att nyansera synen på gasens roll i energisystemet i de delar av rapporten som behandlar nätavvecklingsplaner. Gas, och i synnerhet biogas, utgör i dag en viktig del av Sveriges energiförsörjning och spelar en central roll för såväl försörjningstrygghet som kris- och beredskapsförmåga. Detta gäller inte minst för industriprocesser, samhällsviktig verksamhet samt som reserv- och spetsbränsle vid störningar i andra energislag.

Vi menar att det är missvisande att utgå från att gasnäten generellt befinner sig på en avvecklingsbana. För många distributionsnät pågår i stället en omställning mot ökad andel biogas, där utveckling av inmatningspunkter, flexibilitet och samspel med transmissionsnätet är centrala delar.

Denna grundsyn förstärks av formuleringar i rapporten, exempelvis på sidan 400, där samarbete kring avvecklingsplaner lyfts fram som ett sätt att möjliggöra övergång till "mer energi- och kostnadseffektiva lösningar för uppvärmning och kylning av byggnader". Formuleringen ger intryck av att gas som energislag per definition skulle vara mindre energieffektivt eller kostnadseffektivt, en uppfattning som vi inte delar. Biogas är i många tillämpningar både kostnadseffektiv och energieffektiv, samtidigt som den bidrar till lokal produktion, cirkulära flöden och minskat importberoende.

Energieffektivitet först

Kravet på analys av energieffektivisering efter att en gasledning varit i drift i tio år framstår som problematiskt.

Det är svårt att se hur en nedgrävd gasledning i praktiken kan energieffektiviseras, särskilt med tanke på att gasledningar ofta har en teknisk livslängd som överstiger 100 år. Att genomföra analyser och åtgärder utan tydlig effektiviseringspotential riskerar att bli ett resursslöseri.

Vi anser att fokus i stället bör ligga på implementeringen av den nya EU-lagstiftningen om metanemissioner, där gasnätbolag åläggs tätare läcksökning och

snabbare reparation av läckor. Att analysera och rapportera liknande saker på flera ställen ger ingen mervärde (metanemissioner rapporteras till naturvårdsverket). Vårt förslag är att inte införa analys och rapporteringskrav kring energieffektivitet för gasledningar, om det kan undvikas. Eventuellt skulle rapporteringen av metanemissioner kunna tjäna som rapportering av energieffektivitet, eftersom metanemissioner de facto utgör energiförluster.

Information till slutkund i samband med fakturering

På ett flertal ställen föreslås fakturan som primär informationsbärare vad gäller information som ska göras tillgänglig för slutkund. Det är inte givet att fakturan är den bästa kanalen för detta. Fakturan ska först och främst innehålla tydlig information för just det som fakturan avser, till exempel förbrukning föregående månad, enkelhet i att förstå prisets beståndsdelar, förfallodag etc. För övriga ändamål är det bättre att peka på webbplats eller inloggat läge. Återigen är det också viktigt att komma ihåg hur liten gasmarknaden är i Sverige och därför inte övertolka krav. Alltför många detaljer på fakturan med tveksam nytta för slutkund kombinerat med onödiga systemkostnader vid förändring av fakturan hos gashandelsbolag gör att vi uppmanar en rimlig nivå för att uppfylla de europeiska bestämmelserna.

Ursprungsgarantier för gas

Utifrån ett gashandelsperspektiv vill vi särskilt instämma med remissvaret från Energigas Sverige, avseende synpunkter vad gäller ursprungsgarantier för gas, se nedan:

Enligt 9 kap 10 § ska en leverantör lämna information till gasanvändaren om andelen förnybar gas och andelen koldioxidsnål gas i den köpta gasen. I direktivet (bilaga 1 punkt 5) framgår det tydligt att offentliggörandet av andelen förnybar gas som köpts av slutkunderna ska ske med hjälp av ursprungsgarantier på grundval av direktiv (EU) 2018/2001. Under 2024 importerades mer än 75 procent av den biogas som användes i det västsvenska gasnätet, där nästintill all biogas kom från Danmark. För att svenska gasleverantörer ska kunna uppfylla skyldigheten enligt 9 kap 10 § krävs att de kan överföra ursprungsgarantier till Sverige från andra länder för att kunna annullera dem i ett svenskt register. Idag fungerar tyvärr inte integrationen av register från alla länder till det svenska systemet. Detta gäller exempelvis från Danmark där ursprungsgarantier utfärdas av Energinet men där överföringen till det svenska systemet (Cesar) i dagsläget inte är möjlig. Detta är en affärskritisk fråga för alla leverantörer som idag importerar biogas och detta måste lösas skyndsamt.

Avtal kring biogasleveranser skrivs ofta ett halvår innan leverans sker och det förekommer avtalstid om både ett, två och tre års tid. Att aktörer ges möjlighet att i god tid veta vad som gäller avseende ursprungsmärkningskravet är kritiskt. Vi håller med Energigas Sverige om att det är viktigt för gashandelsföretag att under en period tillämpa övergångsregler, tex genom tillåtelse att ursprungsgarantier för importerad gas får annulleras i ursprungslandet, exempelvis Danmark och ändå erkännas i Sverige, detta tills det svenska systemet är fullt integrerat.

Givet att det är två nationella myndigheter, Energimyndigheten och den danska stamnätsoperatören Energinet, som ska komma överens kring informationskrav för överföring av det danska registret till det svenska, samt att system ska anpassas, så behöver arbetet startas snarast. Det är viktigt att branschens aktörer får vara delaktiga i föreskriftsarbetet för att ta tillvara på den praktiska erfarenhet och kunskap som aktörerna har kring området.

Göteborg som ovan

GÖTEBORG ENERGI AB

Per-Anders Gustafsson, VD